

در انتظار سه‌شنبه بی‌پرده روحانی در مجلس

تهران (پانا) - پس از بر سرکار آمدن مجلس دهم، مخالفت جناحی برخی از نمایندگان با مشی سیاسی رئیس‌جمهوری مشخص بود و همین مسئله سبب شد که گاه و بی‌گاه و در زمان‌های مختلف مسئله طرح سوال از رئیس‌جمهوری و حضور نمایندگان رئیس قوه مجریه کشورمان در کمیسیون مربوط مطرح شود.

مهم‌ترین نکته در سوال‌های نمایندگان این است که هیچکدام از سوال‌ها در راستای وظایف رئیس‌جمهوری نبود و به نظر می‌رسد برخی از نمایندگان با اهداف سیاسی قصد دارند بار همه مشکلات کشور را به دوش رئیس‌جمهوری بیندازند و دولت را ناکارآمد جلوه دهند.

یکی از مهم‌ترین موضوعات در طرح سوال از رئیس‌جمهوری این است که اکثر سوال‌هایی که از روحانی مطرح شده محور اقتصادی داشته و تا کنون چندین مرتبه نمایندگان رئیس‌جمهوری با حضور در کمیسیون‌های مجلس به این سوال‌ها پاسخ داده‌اند و پاسخ‌های ارائه شده به آسانی می‌توانست نمایندگان را قانع کند و چه بسا که از دستور کار خارج شدن سوال از رئیس‌جمهوری برای چندین بار همین حکایت را بازگو می‌کرد که اهالی بهارستان پاسخ‌های خود را دریافت کرده‌اند اما با یک چالش سیاسی تازه دوباره همان سوال‌های قدیمی تنها بهانه بود برای جمع‌آوری امضا و کشاندن پای رئیس‌جمهوری به مجلس.

سوال برای سوال

محورهای سؤال از روحانی که در جلسه علنی روز چهارشنبه ۱۰ مرداد ماه مجلس توسط علی لاریجانی، رئیس مجلس اعلام وصول شد، اگر چه موضوعاتی است که همچنان می‌تواند در صدر مشکلات مردم در جامعه باشد اما این سوالات نمی‌تواند دلیلی بر الزام حضور رئیس‌جمهوری در مجلس باشد.

۵ سوال اعلام وصول شده که روحانی قرار است در روز سه‌شنبه ۶ شهریور ماه در صحن بهارستان به آنها پاسخ دهد عبارتند از:

۱- چرا دولت جنابعالی در کنترل قاچاق که یکی از مهم‌ترین عوامل فلج تولید ملی است موفق نبوده است؟

۲- علت استمرار تحریم‌های بانکی با گذشت بیش از ۲ سال و علی‌رغم اجرای همه تعهدات برجامی ایران چیست؟

۳- چرا دولت تدبیر و امید نسبت به کاهش بیکاری مفرط اقدام شایسته‌ای ندارد؟

۴- علت رکود اقتصادی شدید چندین ساله در دولت جنابعالی، علی‌رغم وعده‌ها و اعلام‌های مکرر عبور از رکود چیست؟

۵- علت افزایش شتابان نرخ ارزهای خارجی و کاهش شدید ارزش پول ملی چیست؟

جدای از آنکه آیا رئیس‌جمهوری می‌تواند در فرصت محدود صحن علنی و به عنوان مثال در طول یک ساعت به اساسی

ترین سوالات که اکنون جزو چالش‌های اقتصادی کشور هستند پاسخی بدهد، نکته قابل توجه دیگر برخی سوالات مطرح است. به عنوان مثال آیا نمایندگان مجلس بعد از خروج دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا از برجام، حضور چند باره وزیر امور خارجه و معاونانش در مجلس و تنش‌های بسیار بین ایران و آمریکا، اظهارات چندین باره مقام معظم رهبری، تهدید آمریکا، مذاکره با اروپا و ... هنوز نمی‌دانند علت استمرار تحریم‌های بانکی آمریکا چیست؟

بر همین منوال سوالات دیگر نیز قابل بررسی است و حتی در صورتی که نمایندگان ملت همچنان خواهان پاسخ به این سوالات هستند آیا ولی‌الله سیف، رئیس وقت بانک مرکزی، محمدباقرنوبخت، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان برنامه و بودجه، محمد نهاوندیان، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری، لعیبا جنیدی، معاون حقوقی رئیس‌جمهوری و حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری با حضور چندین باره در مجلس به صورت مشروح به سوالات پاسخ نداده‌اند؟

اداره کشور بر اساس قانون

سوال از حسن روحانی با ۵ محور و ۹۱ امضا به کمیسیون اقتصادی مجلس رفت که پس از برگزاری جلسه با نمایندگان رئیس‌جمهوری در نهایت زمانی که برای پنجمین بار مطرح شد با ۸۰ امضا به هیات رئیسه مجلس تقدیم شد.

پس از جلسه روز ۱۰ مردادماه مجلس و با اعلام وصول سوال از رئیس‌جمهوری، حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری در پایان جلسه هیات دولت در جمع خبرنگاران حاضر شد و در پاسخ به سوال پانا درباره همین موضوع گفت: «مردم عزیز و شریف ایران اطلاع دارند که سوال از رئیس‌جمهوری ابتدا در سال گذشته مطرح شد و نمایندگان آقای رئیس‌جمهوری در جلسه کمیسیون حاضر و به سوالات نمایندگان پاسخ دادند اما در فاصله کوتاهی سوال دوم مطرح شد و مجدداً نمایندگان رئیس‌جمهوری در جلسه کمیسیون حضور پیدا کردند و به سوالات نمایندگان پاسخ دادند.»

او افزود: «عده‌ای از نمایندگان سوال‌کننده پس از حضور نمایندگان رئیس‌جمهوری قانع شدند و سوال دوم از حدنصاب قانونی افتاد.»

معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: «در فاصله کوتاه‌تر سوال سومی از آقای رئیس‌جمهوری مطرح شد که مجدداً نمایندگان رئیس‌جمهوری در کمیسیون مربوط حضور پیدا کردند و تعدادی از نمایندگان قانع شدند که سوال سوم هم از حدنصاب خارج شد. سوال چهارم را نمایندگان مطرح کردند و نمایندگان رئیس‌جمهوری در جلسه کمیسیون اقتصادی حضور پیدا کردند و توضیحات خود را ارائه کردند.»

او ادامه داد: «با توضیحات نمایندگان رئیس‌جمهوری سوال چهارم هم از حدنصاب قانونی خارج شد. متأسفانه سوال‌کنندگان محترم رفتند و تعداد دیگری سوال و امضا جمع کردند که بر اساس آئین‌نامه داخلی مجلس مجدداً به سوال‌کننده‌ها الحاق کنند و آن بخش از نظر قانونی قابل قبول نشد.»

او ادامه داد: «متأسفانه تعدادی از نمایندگان سؤال‌کننده تعدادی از آقایانی را که از سؤال خود منصرف و قانع شده بودند، وادار کردند که از قانع شدن خود انصراف بدهند.»

امیری افزود: «سؤال، تحقیق و تفحص و استیضاح حق مجلس است و قانون اساسی این حق را به مجلس شورای اسلامی داده است اما نمایندگان مجلس باید از این حق، قانونی استفاده کنند. آنچه که روز گذشته اتفاق افتاد کاملاً بر خلاف اصول حقوقی و خلاف قانون اساسی است و خلاف قانون آئین‌نامه داخلی مجلس است.»

او ادامه داد: «هر حقوقدان و هر حقوق‌شناس و هر خوانی در این کشور می‌داند که انکار بعد از اقرار قبول نیست. انصراف از انصراف در هیچ کجای قانون پیش‌بینی نشده است زیرا مجلس بر اساس قانون آئین‌نامه داخلی مجلس اداره می‌شود.»

معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری افزود: «مجلس آیین‌نامه دارد و همان طور که ما در حقوق خصوصی می‌گوییم اصل بر اهلیت است در حقوق عمومی اصل بر عدم صلاحیت است. در هیچ کجای آیین‌نامه داخلی مجلس انصراف از انصراف پیش‌بینی نشده است و متأسفانه این عمل کاملاً خلاف قانون اتفاق افتاده است و ما از همه ظرفیت‌های قانونی خود باید استفاده کنیم.»

او ادامه داد: «کشور باید بر اساس قانون اداره شود. آقای رئیس‌جمهوری و اعضای دولت سؤال‌ها، استیضاح و تحقیق و تفحص را حق مجلس می‌دانند اما این حق باید به شکل قانونی استفاده شود. برای آن چیزی که اتفاق افتاده است بنده حاضرم در تلویزیون حاضر شوم و مناظره کنم زیرا طرح سؤال‌های متعدد از آقای رئیس‌جمهوری با انگیزه‌های سیاسی و هدف حل مشکلات مردم نیست.»

امیری افزود: «سؤال‌هایی که از رئیس‌جمهوری مطرح کرده‌اند همه تکراری بود و سؤال‌هایی که مطرح شده است همه در صلاحیت وزارتخانه‌هاست زیرا قانون عادی و قانون اساسی وظایف رئیس‌جمهوری را مشخص کرده و سؤال‌هایی که مطرح شده است در راستای وظایف رئیس‌جمهوری نیست بلکه در صلاحیت دستگاه‌های دیگر است که در این خصوص حاضرم در هر جای دیگر با حضور نمایندگان سؤال‌کننده مناظره کنم.»

در حقیقت جدای از آنکه آیا نمایندگان مجلس می‌توانستند از پاسخ‌های نمایندگان روحانی قانع شوند یا خیر نکته اساسی که معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری نیز به آن اشاره کرده موضوع «صلاحیت دستگاه‌های دیگر است» است و «وظایف رئیس‌جمهوری» است.

در حالی که در قانون اساسی و در شرح وظایف رئیس‌جمهوری تأکید شده است که «رئیس‌جمهوری در برابر مجلس مسئول اقدامات، هیات و وزیران است.» اما بر اساس آنچه حسن روحانی در گفت و گوی تلویزیونی با مردم پس از اعلام وصول سوال در مجلس و نامه‌ای که خطاب به علی لاریجانی، رئیس مجلس نوشت و آمادگی خود را برای حضور در بهارستان اعلام کرد، گفت: «استفاده از حق قانونی در این گونه مسائل مهم حداقل باشد بهتر است تا حداکثر.»

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهوری در همین باره به پانا می‌گوید: «سوال از رئیس‌جمهوری طبق قانونی اساسی ویژگی‌هایی دارد و حتماً باید درباره وظایف رئیس‌جمهوری از او سوال شود. به هر حال این شبهه به جهت قانون اساسی وجود دارد که آیا این سوال‌هایی که از سوی نمایندگان مجلس مطرح شده مربوط به وظایف رئیس‌جمهوری است یا جزء وظایف وزراء و دستگاه‌هاست.»

او ادامه می‌دهد: «مجلس می‌تواند همین مواردی که اکنون مطرح شده است را از وزراء هم سوال کند زیرا مجلس این امکان را دارد که از وزرای دولت سوال کند اما به هر حال مجلس این سوال را از رئیس‌جمهوری مطرح کرده است.»

علی تاجرنیا، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملی نیز این اقدام را «کاملاً سیاسی و غیرکارشناسی» می‌داند، می‌گوید: «هدف اصلی کسانی که سوال از رئیس‌جمهوری را مطرح کرده‌اند دانستن مطالب تازه‌ای نیست بلکه استراتژی جدیدی است که نوک پیکان حملات را متوجه شخص رئیس‌جمهوری کنند و این رویکردی کاملاً سیاسی و غیرکارشناسی است. با همه این موارد معتقدم سوال از رئیس‌جمهوری حق مجلس است. به هر حال امروز دولت با مشکلات و تنگناهایی مواجه است و در عملکرد هم ضعف‌هایی دارد. طبیعتاً اگر در مرحله اول این مسائل از طریق وزرا قابل حل نباشد نفر بعدی طبیعتاً رئیس‌جمهوری خواهد بود.»

فرصت روحانی

«زمانی که یک نماینده سؤالی را مطرح کند من می‌توانم راحت‌تر از زمانی که سخنرانی دارم و یا

گفت‌وگویی انجام می‌دهم به برخی نکات و مسائل اشاره کنم و بنابراین، این موضوع می‌تواند یک فرصت مناسبی برای ما باشد. اینها جملاتی بعدی روحانی در همان گفت‌وگو و تلویزیونی بود که هر چند اقدام مجلس را چندان در خور نمی‌دانست اما از آن استقبال کرد و این حضور را فرصتی برای بیان نکاتی دانست که شاید در فضای دیگری ممکن نباشد و این دقیقا همان دلیلی است که بسیاری از سیاسیون موافق سوال از روحانی نیز مطرح می‌کنند.

پس از اینکه تمام شک و شبهه‌ها در مورد سوال نمایندگان از رئیس‌جمهوری مطرح شد و برخی‌ها با اینکه قبول داشتند که نمایندگان همه این سوال‌ها را از بارها از نمایندگان رئیس‌جمهوری و وزراء پرسیده‌اند و هر بار از پاسخ آنها قانع شده‌اند این بار هم می‌توانستند این موارد را پاسخ دهند اما معتقد بودند که این فرصت طلایی برای رئیس‌جمهوری است تا با شفافیت و به طور مستقیم با مردم سخن بگوید و برخی از پشت پرده‌های مشکلات اقتصادی و ارزی کشور را به صورت رو در رو با مردم بیان کند.

جهانگیری در پاسخ به پانا این فرصت طلایی را این طور توصیف می‌کند: «قطعا آقای رئیس‌جمهوری بر اساس نامه‌ای که به مجلس نوشتند از این سوال نمایندگان استقبال می‌کنند و این سوال از رئیس‌جمهوری فرصتی است که بخشی از سخنانی که تاکنون آنها را مطرح نکرده برای مردم بیان کند».

در همین باره تاجرنیا می‌گوید: «من طرفدار سوال از رئیس‌جمهوری هستم به دلیل اینکه اولاً از ظرفیت‌های قانون اساسی استفاده می‌شود، ثانياً اینکه نفر اول اجرایی کشور بی‌پرده و تر مورد نقد قرار می‌گیرد و می‌تواند به همه این انتقادات پاسخ‌های شفاف و روشن بدهد. بنابراین نباید از این هراس داشته باشیم که کسانی با انگیزه‌های سیاسی می‌خواهند مسائلی را مطرح کنند».

با همه این تفاسیر، خانه ملت تا دو روز آینده میزبان حسن روحانی در صحن بهارستان است که این بار قرار است به بی‌پرده به بسیاری از سوالات پاسخ دهد. روحانی در یک ماه گذشته چندین وزیر خود را راهی بهارستان کرده و دو وزیر پای تیغ استیضاح مجلس رفته‌اند و حالا همه نگاه‌ها به سه‌شنبه بهارستان دوخته شده است و اینکه آیا روحانی قرار است از پنهان‌هایی که مانع حرکت او در ۵ سال گذشته شده‌اند پرده بردارد؟